

Konsekvensutredning avseende förslag till

- ändring av Universitets- och högskolerådets föreskrifter och allmänna råd (UHRFS 2013:6) om översättning till engelska av svenska examina,
- ändring av Universitets- och högskolerådets föreskrifter och allmänna råd (UHRFS 2013:7) om översättning till engelska av svenska examina vid Försvarshögskolan, samt
- ändring av Universitets- och högskolerådets föreskrifter och allmänna råd (UHRFS 2013:8) om översättning till engelska av svenska examina vid Sveriges lantbruksuniversitet.

1. Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR) har bemyndigande att meddela föreskrifter om översättning till engelska av svenska examina. Detta regleras i högskoleförordningen (1993:100), HF.¹ UHR har vidare bemyndiganden att meddela föreskrifter om översättningar till engelska av svenska examina vid Försvarshögskolan² respektive vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)³.

Föreskrifterna syftar till att skapa enhetliga regler för universitet och högskolor vid översättningar av svenska examina till engelska. En översättning av en examensbenämning ska återspegla examens omfattning och i förekommande fall inriktning samt den nivå som en examen har avlagts på.

I berörda föreskrifter finns det även allmänna råd. Allmänna råd är rekommendationer om hur man kan eller bör handla för att uppfylla krav som anges i en lag eller en förordning. Trots att allmänna råd inte är bindande för enskilda eller myndigheter kan de ändå styra deras handlande.⁴

UHR föreslår följande ändringar i UHRFS 2013:6.

- **I de allmänna råden** tas uttrycket "political science" bort då det inte längre används vid översättning av förled till en kandidatexamen, en magisterexamen eller en masterexamen.

I de allmänna råden anges att "Degree of Doctor of Philosophy" bör användas vid översättning av doktorsexamen för att tydligare visa en doktorsexamens vetenskapliga nivå, men att detta inte gäller för doktorsexamina i juridik, medicin och teologi. UHR föreslår att undantaget för doktorsexamina i teologi tas bort då detta undantag är förlegat.

¹ Punkten 2 i bilaga 2 till HF

² Se bilagan till förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan

³ Se bilagan till förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet

⁴ Myndigheternas föreskrifter, SB PM 2025:4

- **I bilagan** har rubriken "Examensbenämningar med engelska översättningar" införts. Vidare har en tabellrubrik lagts till överst på varje sida i tabellerna. Ändringarna av rubrikerna görs för att tabellerna ska bli mer tillgängliga för alla.

UHR föreslår följande ändringar i UHRFS 2013:7.

- **Ingressen i föreskriften** ändras då den i dag är formulerad så att det kan tolkas som att de allmänna råden bygger på bemyndiganden som UHR har fått av regeringen. En myndighet beslutar själv om allmänna råd och när en myndighet har beslutat om allmänna råd i en föreskrift så ska det anges i ingressen. Det krävs således inget bemyndigande för detta.
- I dag anges det i **2 §** hur översättningen av förled respektive efterled till en magisterexamen ska placeras. Då Försvärshögskolan även utfärdar masterexamen måste detta också anges i 2 § och därför föreslår UHR att det läggs till hur översättningen av förled respektive efterled till en masterexamen ska placeras.
- **I bilagan** har rubriken "Examensbenämningar med engelska översättningar" införts. Vidare har en tabellrubrik lagts till överst på varje sida i tabellerna. Ändringarna av rubrikerna görs för att tabellerna ska bli mer tillgängliga för alla.

UHR föreslår följande ändringar i UHRFS 2013:8.

- **Ingressen i föreskriften** ändras då den i dag är formulerad så att det kan tolkas som att de allmänna råden bygger på bemyndiganden som UHR har fått av regeringen. En myndighet beslutar själv om allmänna råd och när en myndighet har beslutat om allmänna råd i en föreskrift så ska det anges i ingressen. Det krävs således inget bemyndigande för detta.
- **I bilagan** saknas översättning av civilingenjörsexamen. SLU utfärdar numera civilingenjörsexamen och det behöver således finnas en engelsk översättning.
- Som en konsekvens av att en engelsk översättning av civilingenjörsexamen förs in i bilagan behöver även de **allmänna råden** till 2 § ändras. I de allmänna råden införs en skrivning som reglerar användningen av efterled i engelska examensbenämningar. Detta gäller redan för andra lärosäten som i dag utfärdar civilingenjörsexamen och behöver således även gälla för SLU.
- **I bilagan** har rubriken "Examensbenämningar med engelska översättningar" införts. Vidare har en tabellrubrik lagts till överst på varje sida i tabellerna. Ändringarna av rubrikerna görs för att tabellerna ska bli mer tillgängliga för alla.

2. Bakgrund

UHR har sett över myndighetens föreskrifter som rör översättningar av svenska examina till engelska och upptäckt en del formaliafel. Dessa behöver korrigeras för att föreskrifterna ska uppfylla de formella krav som finns för hur föreskrifter ska utformas.

Ingresserna till UHRFS 2013:7 respektive UHRFS 2013:8 behöver ändras eftersom det i dag kan tolkas som att de allmänna råden i föreskrifterna bygger på bemyndiganden från regeringen. Detta är inte korrekt eftersom det alltid är myndigheten som fattar beslut om allmänna råd.

Vidare behöver tabellerna i bilagorna till berörda föreskrifter ändras då det krävs en tydligare rubriksättning för att göra reglerna mer tillgängliga utifrån bestämmelser om tillgänglighetsanpassning av digital offentlig service⁵.

⁵ Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Utöver detta har UHR fått kännedom om att vissa begrepp i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 inte längre tillämpas av lärosätena, då begreppen är förlegade. UHR bedömer därför att det finns ett behov av att ändra i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 för att underlätta vid tillämpningen av föreskrifterna.

UHR har även upptäckt att det saknas en reglering av översättningen av förled respektive efterled och dess placering för masterexamen i UHRFS 2013:7. I dag regleras detta endast för magisterexamen. Anledningen till ändringen är att Försvarshögskolan numera utfärdar masterexamen.

Slutligen har SLU nu fått rätt att utfärda civilingenjörsexamen och därför behövs en engelsk översättning av denna examen i bilagan till UHRFS 2013:8. Som en följd av detta finns det även behov av att se över de allmänna råden i föreskriften.

3. Problembeskrivning och målformulering

3.1 Beslutanderätt för allmänna råd – UHRFS 2013:7 och UHRFS 2013:8

Problembeskrivning

Ingresserna i UHRFS 2013:7 respektive UHRFS 2013:8 är formulerade på ett sådant sätt att det kan tolkas som att de bemyndiganden som UHR för de aktuella sakområdena även omfattar de allmänna råden som finns i föreskrifterna. En myndighet beslutar om allmänna råd och det krävs således inget bemyndigande från regeringen för detta. Ingresserna behöver därför ändras så att det blir korrekt.

Förslag

UHR föreslår att ingresserna i dessa föreskrifter ändras så att det tydligt framgår att det är UHR som beslutar om de allmänna råden.

3.2 Tillgänglighetsanpassning i tabeller – samtliga föreskrifter

Problembeskrivning

I tabellerna i bilagorna till samtliga berörda föreskrifter finns det engelska översättningar av svenska examina. I den så kallade DOS-lagen⁶ finns det krav på att myndigheter tillgängliggör dokument som publiceras på myndigheternas webbplatser. Då alla UHR:s föreskrifter publiceras digitalt på webbplatsen uhr.se behöver UHR ändra rubrikerna för att föreskrifterna ska bli mer tillgängliga på det sätt som krävs. Ett sätt att tillgängliga dokument är att ha tydliga rubriker för tabeller.

Förslag

UHR föreslår att en ny rubrik "Examensbenämningar med engelska översättningar" läggs till i bilagorna till respektive föreskrift. Rubriken föreslås placeras ovanför tabellen i respektive bilaga.

Vidare föreslås det att en tabellrubrik införs på varje sida i bilagan för att förtydliga vad tabellen innehåller. Det kommer därför att anges "Svensk examen" samt "Engelsk översättning" på varje sida i bilagorna.

⁶ Ibid

3.3 Borttag av förlegade begrepp – UHRFS 2013:6

Problembeskrivning

I bilaga 2 till HF finns en examensordning där det anges vilka examina som får avläggas på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt vilka krav som ska uppfyllas för respektive examen (examensbeskrivning). Där anges även att dessa får översättas till bland annat engelska. UHR har ett bemyndigande att meddela föreskrifter om översättningar till engelska av svenska examina. Lärosätena beslutar själva om översättningen av examen i examensbeviset till andra språk än engelska, men det ska dock ske i samråd med UHR i fråga om den rättsliga statusen som en översättning av examen kan ha i andra länder.

UHR:s föreskrifter och allmänna råd om översättningar till engelska av svenska examina används av samtliga lärosäten och syftar till att skapa en enhetlig översättning.

Förslag

UHR föreslår följande ändringar i de allmänna råden:

1. Uttrycket "political science" tas bort då det inte längre används vid översättning av förled till en kandidatexamen, en magisterexamen eller en masterexamen.
2. "Degree of Doctor of Philosophy" bör användas vid översättning av doktorsexamen för att tydligare visa en doktorsexamens vetenskapliga nivå. Undantag gäller dock för doktorsexamen i juridik, teologi och medicin. Teologi föreslås nu att tas bort då undantaget inte används på grund av att det är förlegat. Undantaget kommer kvarstå för doktorsexamen i juridik och medicin.

Syftet med de reviderade allmänna råden i UHRFS 2013:6 är att det ska bli tydligare för målgruppen hur föreskrifterna ska tolkas och tillämpas i det dagliga arbetet. De positiva effekterna förväntas uppstå redan när föreskriften träder i kraft.

1.1 Översättning av masterexamen – UHRFS 2013:7

Problembeskrivning

I UHRFS 2013:7 anges hur längden på utbildningen (60 credits) placeras i förhållande till förled respektive efterled vid översättning av magisterexamen. Forsvarshögskolan utfärdar i dag även masterexamen och således behöver motsvarande längd för översättning av denna examen (120 credits) regleras i föreskriften.

Förslag

UHR föreslår att det görs ett tillägg i 2 § om hur översättningen av förled respektive efterled till en masterexamen ska placeras i syfte att skapa en enhetlig hantering av dessa översättningar.

1.2 Översättning av civilingenjörsexamen – UHRFS 2013:8

Problembeskrivning

SLU utfärdar numera civilingenjörsexamen men det saknas en engelsk översättning i bilagan till UHRFS 2013:8. Detta behöver därmed åtgärdas. Som en följd av denna ändring behöver även de allmänna råden i föreskriften justeras så att de liknar de allmänna råd som gäller för övriga lärosäten som utfärdar civilingenjörsexamen.

Förslag

En engelsk översättning av civilingenjörsexamen, i form av "Degree of Master of Science in Engineering", läggs till i bilagan till UHRFS 2013:8. I de allmänna råden införs samma regler som gäller för andra lärosäten som utfärdar civilingenjörsexamen.

2. Alternativa lösningar för det UHR vill uppnå

UHR bedömer att det är nödvändigt att ändra ingresserna i UHRFS 2013:7 och UHRFS 2013:8, så att det tydligt framgår att det är UHR som beslutar om de allmänna råden.

UHR gör även bedömningen att det behöver införas rubriker i tabellerna till bilagorna i samtliga föreskrifter för att uppfylla lagkrav om tillgänglighet.

UHR anser att föreslagen till ändrade allmänna råd i UHRFS 2013:6 är det lämpligaste sättet att förtydliga regelverket på det sätt som passar målgruppen. Dessa allmänna råd innehåller inga nya krav, utan UHR anger rekommendationer för hur bestämmelserna ska tillämpas.

UHR bedömer också att det är nödvändigt att ändra i 2 § i UHRFS 2013:7 eftersom det i dag saknas reglering av översättning av masterexamen i denna bestämmelse. Vidare är det nödvändigt att ändra i bilagan till UHRFS 2013:8 för att lägga till civilingenjörsexamen, och här behöver även de allmänna råden ändras som en följd av detta.

3. Nollalternativet

Om ingresserna till UHRFS 2013:7 respektive UHRFS 2013:8 inte ändras på det sätt som föreslås anser UHR att det finns en risk för att det kan uppfattas som att de allmänna råden är bindande föreskrifter.

Vidare är det viktigt att det i bilagorna till samtliga föreskrifter införs tydliga rubriker så att samtliga målgrupper kan tillgängliggöra sig innehållet i föreskrifterna, vilket också är ett lagkrav.

Om förslagen inte genomförs i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 bedömer UHR att det kan finnas risk för en variation mellan översättningarna. Eftersom HF anger att översättningen av examensbenämningen ska återspegla examens omfattning och i förekommande fall inriktning samt på vilken nivå som en examen avläggs är det viktigt att översättningen till engelska sker på ett enhetligt och korrekt sätt. Lärosätena behöver ha en samsyn om vilka benämningar som ska gälla, så att den engelska översättningen återspeglar den examen som en student har avlagt. Om lärosätena gör på olika sätt kan det medföra att handläggningen av utfärdandet av examina inte blir rättssäker.

Om 2 § i UHRFS 2013:7 inte ändras på så sätt som UHR föreslår bedömer myndigheten att det inte finns en fullständig regleringen av översättningen av masterexamen, vilket medför att det inte blir en enhetlig hantering av dessa översättningar. Detsamma gäller för den föreslagna ändringen i de allmänna råden samt i bilagan till UHRFS 2013:8 avseende civilingenjörsexamen.

4. Rättsliga förutsättningar

4.1 Bemyndigande och bedömning av regeringens medgivande

UHR har med stöd av punkten 2 i bilaga 2 till HF fått bemyndigande att meddela föreskrifter om översättning till engelska av svenska examina.

UHR har med stöd av bilagan i förordningen (2007:1164) för Försvvarshögskolan samt i förordningen (1993:221) för SLU, bemyndiganden att föreskriva om översättning till engelska av svenska examina vid dessa lärosäten.

UHR bedömer att de föreslagna ändringarna i dessa föreskrifter inte medför sådana väsentliga effekter på kostnader för staten, kommuner eller regioner att regeringens medgivande behöver inhämtas.

4.2 EU-rätt och annan internationell rätt

UHR:s föreskrifter om översättning till engelska av svenska examina är inte föremål för harmoniserade regler inom EU-rätten, vilket innebär att EU:s medlemsstater är fria att lagstifta inom området.

UHR bedömer att de reviderade föreskrifterna och allmänna råden inte är diskriminerande, och inte innebär några åtgärder som hindrar utövandet av de fyra friheterna (fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital). De är därmed förenliga med EU-rätten.

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, ska medlemsstaterna anmäla förslag till nya föreskrifter som innehåller krav på en produkts egenskaper till kommissionen. UHR bedömer att berörda författningar inte utgör sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas enligt direktivet.

Författningarna innebär inte heller något krav på tjänstetillhandahållare från andra länder som tillfälligt vill bedriva verksamhet i Sverige. UHR bedömer därför att dessa inte är anmälningspliktiga enligt artikel 39.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

5. Analys av förslagets påverkan

5.1 Vilka berörs av regleringen?

De universitet och högskolor som utfärdar svenska examina kommer att beröras av de föreslagna ändringarna i samtliga föreskrifter. När det gäller de ändringarna som föreslås av formaliaskäl i bland annat ingresser och bilagor bedöms dessa bidra till att föreskrifterna blir tydligare och därmed lättare att tillämpa. Dessa ändringar medför ingen ändring av sakinnehållet.

När det gäller de föreslagna ändringarna i UHRFS 2013:6 kommer lärosätena att beröras på så sätt att de behöver ta hänsyn till rekommendationerna i de allmänna råden i föreskriften vid översättning av examina till engelska. Försvvarshögskolan berörs även av regleringen av masterexamen i UHRFS 2013:7 då detta kommer att bli bindande för lärosätet när det gäller den engelska översättningen. Detsamma gäller för SLU rörande de föreslagna ändringarna i de allmänna råden i UHRFS 2013:8, som i sin tur är en följd av att den engelska översättningen av civilingenjörsexamen införs i föreskriften.

5.2 Åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt

UHR bedömer inte att förslagen kommer att innebära några merkostnader.

De föreslagna ändringarna i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 tillämpas i praktiken redan av lärosätena eftersom begreppen inte används då de är förlegade.

I samverkan med berörda lärosäten har UHR under utredningsperioden tagit särskild hänsyn till det föreslagna datumet för ikraftträdande och tillämpning av de ändrade föreskrifterna. Genom det har myndigheten sett till att föreskriftsändringarna inte kommer att orsaka extra kostnader för målgruppen.

5.3 Utvärdering av förslagets konsekvenser

UHR bedömer att konsekvenserna av förslaget kan utvärderas genom avstämning i den så kallade översättargruppen som finns på UHR (UHR:s svensk-engelska ordbok). Där deltar lärosätesrepresentanter som arbetar med översättning till och från engelska inom högre utbildning. Gruppen träffas regelbundet och bedöms därför vara rätt forum för utvärdering av regeländringarna. Regeländringarna kommer följas upp i översättargruppen under hösten 2026 efter att reglerna trätt i kraft. Utvärderingen kommer att protokollföras och diarieföras.

6. Ekonomiska, sociala och juridiska konsekvenser av förslaget

6.1 Kostnadmässiga konsekvenser

De ändringar som UHR föreslår i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 bedöms inte ha några större kostnadmässiga konsekvenser då berörda målgrupper redan tillämpar de föreslagna ändringarna i praktiken. De formaliaändringar som föreslås förändrar ingenting i sak.

Ändringen i UHRFS 2013:7 anses inte heller bidra till några ytterligare kostnader då den nya föreslagna regleringen inte introducerar något nytt. Ändringen tydliggör det som redan tidigare anges i bilagan om en masterexamen (120 credits) och att man placerar förled och efterled på samma sätt som för en magisterexamen. De formaliaändringar som föreslås förändrar ingenting i sak.

Ändringarna i UHRFS 2013:8 bedöms inte heller medföra några ytterligare kostnader. Ändringen rörande civilingenjörsexamen är likadan som övriga lärosäten redan tillämpar vid översättning av en sådan examen. De formaliaändringar som föreslås förändrar ingenting i sak.

6.2 Företag

Ändringarna påverkar statliga universitet och högskolor. Det finns dock lärosäten som har en annan huvudman än staten. UHR bedömer dock att de föreslagna ändringarna inte kommer få effekter av betydelse för lärosätens kostnader eller villkor i övrigt, oavsett huvudman.

Vidare bedömer UHR att företag inte behöver vidta förändringar i verksamheten till följd av den föreslagna regleringen, eftersom det inte införs några nya krav på företagets verksamhet i föreskrifterna. Under arbetets gång har UHR inte heller konstaterat att förändringarna påverkar små företag i form av kostnadsökningar.

6.3 Stat, kommuner och regioner

Ändringen av föreskrifterna innebär inte förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter och UHR gör bedömning att det heller inte medför några kostnader i deras verksamhet. Detsamma gäller staten och regioner.

6.4 Lärosäten och studenter

UHR bedömer att de föreslagna ändringarna inte orsakar extra kostnader för lärosäten, bl.a. då de föreslagna ändringarna redan tillämpas i praktiken.

De ändringar som myndigheten föreslår kan möjligen innebära positiva konsekvenser för studenterna, eftersom det blir tydligt angivet i rekommendationerna i de allmänna råden hur översättningarna ska göras.

6.5 Övriga

UHR har varit i kontakt med examenshandläggare vid Göteborgs universitet (GU) för att undersöka om förslagen påverkar systemstödet Ladok som lärosätena använder vid utfärdande av examina. I Ladok finns det olika mallar som lärosätena kan använda gemensamt. GU bedömer att förslagen inte påverkar Ladok på en aggregerad nivå. De ändringar som förslagen medför kan lärosätena själva justera i Ladok.

UHR bedömer inte att de föreslagna ändringarna i föreskrifterna har någon påverkan i övrigt.

6.6 Juridiska konsekvenser

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte få några konsekvenser ur juridisk synvinkel då det rör sig om justeringar i allmänna råd. De ändringar som görs av formaliaskäl i ingresserna och i tabellerna bedöms bidra till ökad tydlighet som i sin tur bättre överensstämmer med gällande lagstiftning.

7. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Enligt UHR:s bedömning är bestämmelserna inom det aktuella området nationella och det saknas rättsligt bindande akter i unionsrätten.

UHR bedömer även att de föreslagna författningarna är förenliga med EU-rättsliga principer.

8. Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De föreslagna ändringarna i föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

UHR ser inte något behov av övergångsbestämmelser.

UHR bedömer att det finns behov av särskilda informationsinsatser bland annat via UHR:s webbplats. Informationen bör lämpligen göras tillgänglig för både lärosäten och studenter innan föreskrifterna ska träda i kraft. Enligt UHR:s bedömning medför de planerade informationsinsatserna inte några ökade kostnader för kommunikation i UHR:s verksamhet.

9. Samråd

UHR har under föreskriftsprocessen bjudit in ett antal lärosätesrepresentanter som arbetar med översättningar till och från engelska inom högre utbildning för att förankra förslagen gällande förändringar i de allmänna råden i UHRFS 2013:6 före remittering. Lärosätena hade inget att invända mot förslagen. Ingen av förslagen bedöms medföra ändringar i tekniska system eller dylikt hos lärosätena.

10. Kontaktperson

Vid frågor om konsekvensutredningen eller föreskrifterna kontakta utredare Carmen Holm.
Telefon: 010-470 05 12, e-post: carmen.holm@uhr.se.